

ILLUSTRATION: ANNA ERICSSON

vardagen”

hon tror att om vi skulle bli ännu mer delaktiga så skulle döden avdramatiseras.

– Döden är ett samtalsämne som behöver bli mindre laddat. Precis som glädjen så behöver vi också sorgen. Om var och varannan blir delaktig, så tror jag att det blir en betydelsefull upplevelse som man kan prata om. Jag tror att det ger ringar på vattnet och att det blir en mer naturlig del av livet då.

ELIN JOHANSSON
090-15 10 00
elin.johansson@vk.se

Förut fanns sorgeåret då man genom att klä sig i svart visade att man hade sorg. Nu i höst har begravningsbyråerna kommit ut med ett modernt form av sorgeband som man kan sätta på jackan. – Möter man någon med ett sorgband vet man att människan har sorg och kan uppmärksamma det. Det visar andra var man befinner sig, säger Charlotte Lundgren.

Agnes Sällström ska ha vaknat mitt i natten och varit sjuk. Mannen störtade i väg på skidor för att hämta doktorn när han kom var det redan för sent. På bilden har mannen och barnen samlats runt kistan för att ta farväl av Agnes som ligger i en alltför trång kista. Fotot är taget av fotograf Robert Lundgren 1920.

Den bilden har följt mig i alla år, den är sorglig och det blir bara svårare att se den...

Fotograf Elof Olofsson har tagit bilden på det döda barnet på 1920-talet. Barnets namn är okänt.

Fotografier av döda vanligt för 100 år sedan

För 100 år sedan togs inte bara foton vid bröllop och födelsedagar, det var också vanligt att man fotograferade de döda.

– I Västerbottens museums fotoarkiv är bilder på döda inte en ovanlig genre. På samma sätt som man dokumenterade bröllop, förevigade man förut också att en familjemedlem gått bort. Man ville ha ett minne av den döde, säger Ola Kellgren, biträdande museichef samt redaktör för tidskriften Västerbotten, som just nu har ett nummer ute med temat I bleka dödens minut.

I Västerbottens fotoarkiv finns bland annat ett fotografi där familjen samlats runt

en död kvinna som ligger med huvudet på sned i en alltför trång kista.

– Den bilden har följt mig i alla år, den är sorglig och det blir bara svårare att se den... Mannen lär ha sagt när han stod där att ”du hade det trångt i livet och fick det trångt i döden”, säger Ola Kellgren.

En annan bild i arkivet föreställer ett litet barn som ligger i sin kista.

– Känslan är att det var vanligare att ta kort på barn och gamla. På barn kanske man inte hann med att ta en bild medans de levde, säger Ola Kellgren.